

European
Commission

ŠTANDARDNÝ EUROBAROMETER 100

Verejná mienka v Európskej únii

Národná správa: SLOVENSKÁ REPUBLIKA
Zber údajov: Október – November 2023

Tento výskum bol objednaný a koordinovaný Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre komunikácie.
Táto správa bola vypracovaná pre Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike.

Tento dokument nereprezentuje stanovisko Európskej komisie. Interpretácie a názory obsiahnuté v tejto správe reprezentujú výlučne pohľad autora. Túto Národnú správu pre Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku vypracoval Martin Slosiarik.

Názov projektu

Štandardný Eurobarometer 100 - Jeseň 2023

Verejná mienka v Európskej únii – Slovenská republika

Jazyková verzia

SK PDF

Media/Volume

PDF/Volume_01

Katalógové číslo

NA-AO-23-073-SK-N

ISBN

978-92-68-10113-1

ISSN

1977-3927

DOI

10.2775/13422

© European Union, 2023

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

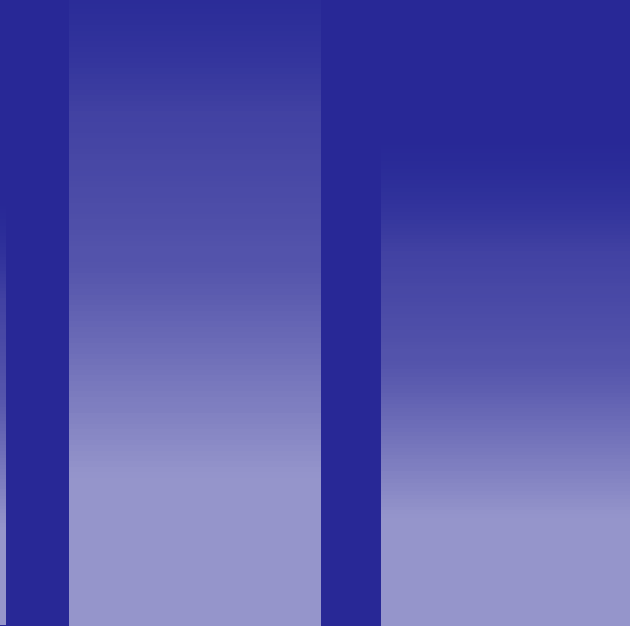
Photo credit: Getty Images

OBSAH

Úvod	4
Technické špecifikácie	5
Hlavné zistenia	6
I. Vnímanie situácie na Slovensku	9
1 Vnímanie aktuálnej situácie na Slovensku	10
2 Aktuálne problémy Slovenska	11
3 Spokojnosť s fungovaním demokracie na Slovensku	11
II. Vnímanie EÚ	12
1 Celkový sentiment voči EÚ	13
2 Aktuálne problémy EÚ	13
3 Čo znamená EÚ pre obyvateľov Slovenska	14
4 Najpozitívnejší výsledok EÚ	14
5 Budúcnosť Slovenska v EÚ	15
III. Dôvera vo vybrané inštitúcie	16
1 Dôvera v národné inštitúcie	17
2 Dôvera v inštitúcie EÚ	17
IV. Ruská invázia na Ukrajinu	18
1 Spokojnosť s reakciou EÚ a Vlády SR na ruskú inváziu na Ukrajinu	19
2 Súhlas s tým, že EÚ financuje nákup a dodávky vojenského vybavenia na Ukrajinu	19
V. Informovanosť o EÚ a médiá	20
1 Informovanosť o európskych záležitostiach	21
2 Vnímanie slovenských médií	21
Záver	22

Úvod

Technické špecifikácie

Prieskum verejnej mienky Eurobarometer sa v členských krajinách Európskej únie organizuje od roku 1973. Dvakrát ročne sa realizuje tzv. Štandardný Eurobarometer, ktorý sa týka širokého spektra otázok súvisiacich s európskou integráciou a domácou politikou, avšak analyzuje názory Európanov aj na iné aktuálne spoločenské témy.

Zber dát v rámci prieskumu Štandardný Eurobarometer 100 prebehol v termíne od 23.10. do 17.11.2023 a bol realizovaný prostredníctvom osobných rozhovorov alebo video rozhovorov a online dotazníkov na celkovej vzorke 35 592 respondentov starších ako 15 rokov v 27 členských štátoch Európskej únie, siedmich kandidátskych krajinách (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Moldavsko, Čierna Hora, Severné Macedónsko, Srbsko a Turecko), v komunite cyperských Turkov, v Kosove a Spojenom kráľovstve. Vzorku z 27 členských krajín tvorí celkovo 26 471 respondentov.

Terénny zber dát na Slovensku realizovala agentúra MNFORCE formou osobných rozhovorov na reprezentatívnej vzorke 1006 respondentov v období od 23.10. do 10.11.2023. Všetky dáta uvedené v tejto správe vychádzajú z názorov respondentov opytovaných v rámci tohto výskumu. V záverečnej správe sa posuny v postojoch verejnosti porovnávajú vo väčšine prípadov s jarnou vlnou prieskumu EB99, ktorý prebehol v máji a júni 2023.

Štatistická odchýlka

Čitateľom pripomínáme, že výsledky prieskumu sú odhady, ktorých presnosť, ak je všetko rovnaké, závisí od veľkosti vzorky a od pozorovaného percenta. Pri vzorkách približne 1 000 rozhovorov skutočné percentá variujú v rámci nasledujúceho intervalu spoľahlivosti:

Prieskum EB100 sa zaoberá množstvom tém, ktoré sú tak politického, ako aj nepolitického charakteru. V tejto štúdii sa budeme venovať nasledujúcim vybraným témam:

- vnímaniu súčasnej situácie na Slovensku, vrátane aktuálnych problémov krajiny a spokojnosti s fungovaním demokracie;
- vnímaniu Európskej únie a jej budúcnosti; aktuálnym problémom EÚ; čo EÚ znamená pre obyvateľov Slovenska a s akými hodnotami sa im spája; ktoré výsledky EÚ vnímajú obyvatelia najpozitívnejšie;
- dôvere vo vybrané národné a európske inštitúcie;
- názorom na ruskú inváziu na Ukrajinu;
- informovanosti o európskych záležitostiach a názoru na médiá.

V texte a grafoch sú použité nasledujúce skratky:

SK Slovenská republika

NR SR Národná rada Slovenskej republiky

EÚ Európska únia

EÚ27 označuje skupinu 27 členských krajín Európskej únie

EK Európska komisia

EP Európsky parlament

EB99 Eurobarometer číslo 99 (jarná vlna 2023)

EB98 Eurobarometer číslo 98 (zimná vlna 2022-2023)

Statistical Margins due to the sampling process

(at the 95% level of confidence)

various sample sizes are in rows

various observed results are in columns

	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	
	95%	90%	85%	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N=500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N=500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N=8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N=8000
N=9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N=9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	
	95%	90%	85%	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%	

Hlavné zistenia

1 Vnímanie situácie na Slovensku

- Vnímanie aktuálnej situácie na Slovensku
 - Obyvatelia Slovenska vnímajú aktuálnu situáciu v krajine negatívne. V čase prieskumu hodnotilo situáciu na Slovensku ako zlú (64%) takmer dvakrát viac obyvateľov ako dobrú (34%).
 - Negatívne vnímanie situácie sa od posledného prieskumu EB99 však znížilo (-10 percentuálnych bodov od jari 2023).
- Aktuálne problémy Slovenska
 - Inflácia má síce od marca 2023 postupne klesajúcu tendenciu, ale napriek tomu obyvatelia Slovenska vnímajú ako najzásadnejší problém, ktorému musí krajina v súčasnosti čeliť rastúce ceny, infláciu a náklady na život. Za jeden z dvoch hlavných problémov ho vybrala takmer polovica (46%) obyvateľov krajiny.
 - Na druhom mieste skončila ekonomická situácia na Slovensku, ktorú vybrala 26% obyvateľov
- Spokojnosť s fungovaním demokracie na Slovensku
 - Väčšina obyvateľov je nespokojná s tým, ako funguje demokracia na Slovensku (59%).
 - Miera nespokojnosti s fungovaním demokracie v krajine sa však od posledného prieskumu EB99 mierne znížila (-5 percentuálnych bodov od jari 2023).

2 Vnímanie EÚ

- Celkový sentiment voči EÚ
 - Celkový sentiment občanov Slovenska voči EÚ sa mierne zlepšil. Približne dve pätiny (41%) obyvateľov Slovenska vníma EÚ pozitívne (+5 percentuálnych bodov oproti jari 2023/EB99).
- Aktuálne problémy EÚ
 - Najzávažnejšie problémy, ktorým dnes čelí EÚ majú podľa obyvateľov Slovenska exogénny charakter, čiže ich pôvod je primárne mimo krajín EÚ. Ako najzásadnejší problém, ktorému dnes čelí EÚ, vnímajú obyvatelia Slovenska vojnu na Ukrajine (36%).
 - V poradí druhý najčastejšie uvádzaný problém je existujúca medzinárodná situácia (28%) a tretím je pristahovalectvo (27%).
- Čo znamená EÚ pre obyvateľov Slovenska
 - Európska únia pre obyvateľov Slovenska reprezentuje predovšetkým slobodu cestovať, študovať a pracovať kdekoľvek v EÚ. Túto odpoveď vybrali takmer dve tretiny (64%) obyvateľov Slovenska.

- Najpozitívnejší výsledok EÚ
 - Pre najväčšiu časť obyvateľov Slovenska (33%) je najpozitívnejší výsledok EÚ voľný pohyb ľudí, tovaru a služieb v EÚ.
 - Na druhom mieste sa umiestnil mier medzi členskými štátmi EÚ, ktorý vybrala takmer štvrtina (23%) obyvateľov.
- Hodnoty, ktoré reprezentuje EÚ
 - Európska únia podľa obyvateľov Slovenska reprezentuje predovšetkým hodnotu mieru. Uviedli to dve pätiny (41%) obyvateľov.
 - Druhou a treťou najčastejšou hodnotou, s ktorými si obyvatelia Slovenska spájajú EÚ, sú ľudské práva (26%) a demokracia (26%).
- Budúcnosť Slovenska v EÚ
 - Na otázku, či by Slovensko dokázalo lepšie čeliť budúcnosti, ak by bolo mimo EÚ, odpovedala kladne približne pätina (22%) obyvateľov krajiny (-3 percentuálne body oproti jari 2023/EB99).
 - Naopak, s budúcnosťou Slovenska mimo EÚ nesúhlasilo 7 z 10 opýtaných (69%, +4 percentuálne body oproti jari 2023).

3 Dôvera vo vybrané inštitúcie

- Dôvera v národné inštitúcie
 - Slovensko má po parlamentných voľbách z konca septembra 2023 novo zloženú NR SR. V aktuálnom prieskume jej dôveru vyjadrila viac ako tretina (36%) oslovených (+19 percentuálnych bodov v porovnaní s jarou 2023/EB99).
 - Podobne má Slovensko po parlamentných voľbách aj novú vládu. Vývoj dôvery vo vládu SR kopíruje vývoj dôvery občanov v parlament. Nová vláda R. Fica má dôveru 37% obyvateľov krajiny (+18 percentuálnych bodov oproti jari 2023/EB99).
- Dôvera v inštitúcie EÚ
 - Aj dôvera v EÚ zaznamenala v aktuálnom prieskume nárast (+4 percentuálne body v porovnaní s jarou 2023/EB99). Aktuálne EÚ na Slovensku dôveruje 48% jej obyvateľov.
 - Európskemu parlamentu dôveruje 51% opýtaných občanov Slovenska (+12 percentuálnych bodov v porovnaní s jarou 2023/EB99) a dôvera voči Európskej komisii je na úrovni 42% (+4 percentuálne body v porovnaní s jarou 2023/EB99).

4 Ruská invázia na Ukrajinu

- Spokojnosť s reakciou EÚ a Vlády SR na ruskú inváziu na Ukrajinu
 - Celkovo 51% obyvateľov Slovenska vyjadrilo spokojnosť s tým, ako EÚ zareagovala na ruskú inváziu na Ukrajinu, čo je mierne viac ako tomu bolo na jar 2023 (+4 percentuálne body oproti EB99).
 - Spokojnosť s reakciou slovenskej vlády na ruskú inváziu na Ukrajinu vyjadrila takmer polovica (48%) obyvateľov Slovenska (+8 percentuálnych bodov oproti jari 2023.)
- Súhlas s tým, že EÚ financuje nákup a dodávky vojenského vybavenia na Ukrajinu
 - Celkovo 34% obyvateľov Slovenska súhlasí s tým, že EÚ financuje a dodáva vojenské vybavenie na Ukrajinu, čo je menej ako tomu bolo na jar 2023 (-3 percentuálne body oproti EB99). Nesúhlas vyjadrilo celkovo 60% obyvateľov Slovenska (+3 percentuálne body oproti EB99).

5 Informovanosť o EÚ a médiá

- Informovanosť o európskych záležitostiach
 - Väčšina obyvateľov Slovenska si myslí, že obyvatelia našej krajiny nie sú dobre informovaní o európskych záležitostiach. Myslí si to 55% obyvateľov Slovenska. Opačný názor, teda že obyvatelia na Slovensku sú dobre informovaní o európskych záležitostiach, zastáva 41% opýtaných
 - Obyvatelia Slovenska najčastejšie využívajú pri hľadaní informácií o Európskej únii, jej politike, o jej inštitúciách na jednej strane tradičné médiá ako televíziu, rozhlas a písaný text (49%) a na druhej strane rozhovory s príbuznými, priateľmi, kolegami (42%)
- Vnímanie slovenských médií
 - Slovenská verejnosť je rozdelená v názore na to, či slovenské médiá poskytujú dôveryhodné informácie. Viac ako polovica (54%) si myslí, že áno, 41% je opačného názoru. Mierna väčšina slovenskej verejnosti tiež nesúhlasí s tvrdením, že slovenské médiá poskytujú informácie, ktoré nepodliehajú politickému ani obchodnému tlaku (54%).

I. Vnímanie situácie na Slovensku

1 Vnímanie aktuálnej situácie na Slovensku

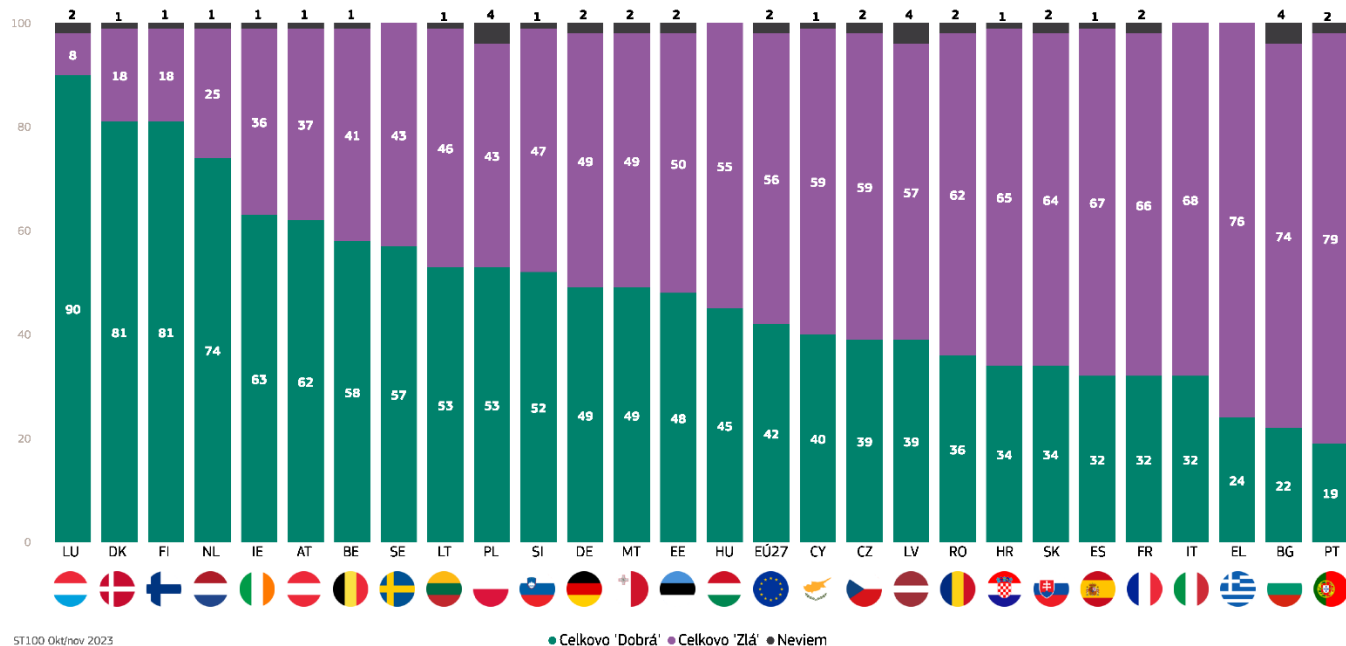
Aktuálnu situáciu na Slovensku analyzujeme v kontexte nástupu novej vlády R. Fica, ktorá vznikla po parlamentných voľbách, ktoré sa konali koncom septembra 2023. Obyvatelia Slovenska vnímajú aktuálnu situáciu v krajine negatívne. V čase prieskumu hodnotilo situáciu na Slovensku ako zlú (64%) takmer dvakrát viac obyvateľov ako dobrú (34%). (Graf 1) Negatívne vnímanie situácie sa od posledného prieskumu EB99 však znížilo (-10 percentuálnych bodov od jari 2023). Štáty susediace so Slovenskom hodnotia situáciu vo svojej krajine pozitívnejšie. Za dobrú označilo situáciu vo vlastnej krajine až 62% Rakúšanov, 53% Poliakov, 45% Maďarov a 39% Čechov. V EÚ27 vníma situáciu ako dobrú 42% jej obyvateľov (-2 percentuálne body od jari 2023/EB99) a ako zlú 56% obyvateľov (+2 percentuálne body od jari 2023).

Vnímanie súčasnej ekonomickej situácie na Slovensku zaostáva za celkovým hodnotením aktuálnej situácie v krajine. Aktuálne hodnotí ekonomickú situáciu ako zlú až 75% obyvateľov Slovenska, čo je mierne lepšie oproti jari 2023 (+3 percentuálne body v porovnaní s jarnou vlnou 2023/EB99). Ako dobrú hodnotí súčasnú ekonomickú situáciu približne pätina (22%) obyvateľov Slovenska (+3 percentuálne body v porovnaní s jarnou vlnou 2023/EB99). Podobne ako to bolo v otázke všeobecného hodnotenia situácie vo vlastnej krajine, tak aj pri hodnotení aktuálnej ekonomickej situácie, sú obyvatelia Slovenska pesimistickejší, ako obyvatelia väčšiny okolitých štátov, i keď rozdiely oproti Českej republike nie sú. Pomer pozitívnych a negatívnych hodnotení bol 54% vs 44% v Rakúsku, 50% vs 45% v Poľsku, 41% vs 58% v Maďarsku a 22% vs 76% v Českej republike. Priemer v EÚ27 je 35% pozitívnych a 62% negatívnych hodnotení.

Negatívne vnímanie na ekonomickej makroúrovni krajiny však nekorešponduje s vnímaním na mikroúrovni domácností. Až takmer dve tretiny (63%) obyvateľov hodnotia aktuálnu finančnú situáciu svojej domácnosti ako dobrú (+7 percentuálnych bodov od jari 2023). Ako zlú ju vníma tretina (35%) obyvateľov. Priemer v EÚ27 je 71% pozitívnych a 27% negatívnych hodnotení.

1 Vnímanie aktuálnej situácie na Slovensku

QA1.1. Ako by ste hodnotili súčasnú situáciu v každej z nasledujúcich oblastí?: Situácia v (NAŠEJ KRAJINE) vo všeobecnosti (%)

2 Aktuálne problémy Slovenska

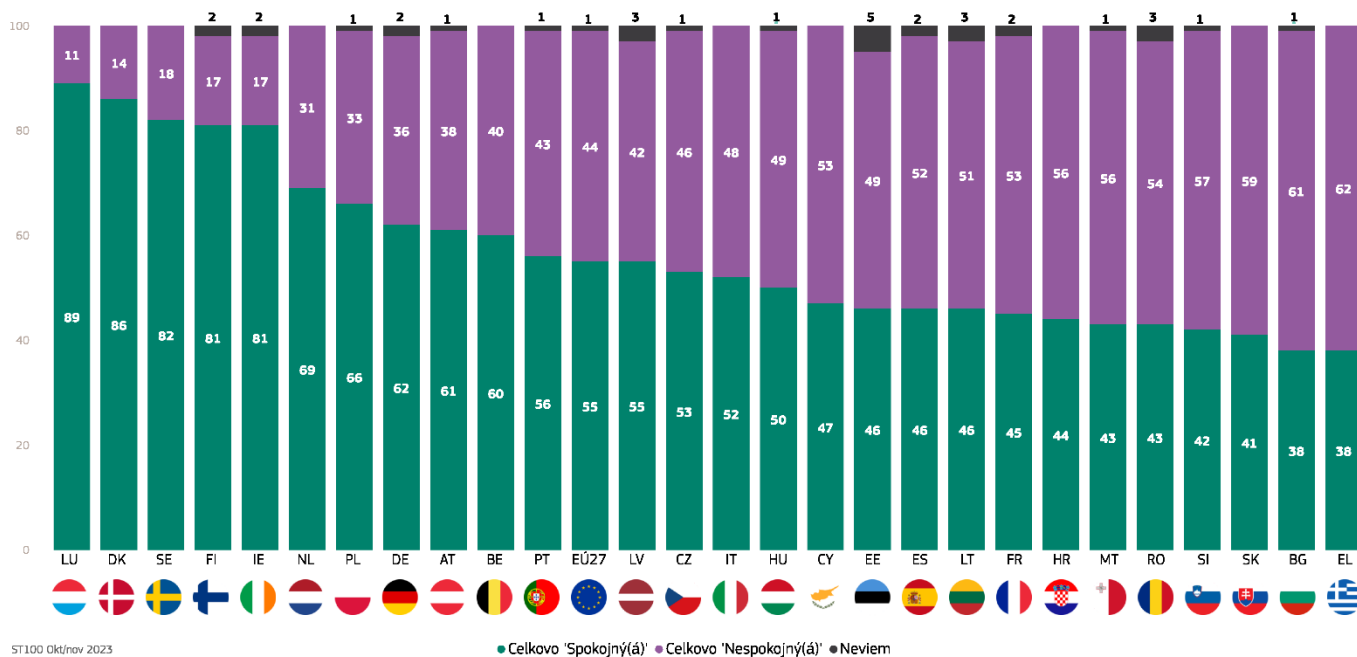
Inflácia má síce od marca 2023 postupne klesajúcu tendenciu, ale napriek tomu obyvatelia Slovenska vnímajú ako najzásadnejší problém, ktorému musí krajina v súčasnosti čeliť rastúce ceny, infláciu a náklady na život. Za jeden z dvoch hlavných problémov ho vybrala takmer polovica (46%) obyvateľov krajiny. V porovnaní s jarnou vlnou 2023 páľčivosť tohto problému však poklesla (-11 percentuálnych bodov oproti EB99), ale stále výrazne dominuje rebríčku aktuálnych problémov Slovenska. (Graf 2) Táto téma je vnímaná ako najväčší problém aj v EÚ27 (44%). Na druhom mieste skončila ekonomická situácia na Slovensku, ktorú vybralo 26% obyvateľov (+2 percentuálne body oproti jari 2023). Na delenom treťom mieste rebríčka aktuálnych problémov sa umiestnila problematika prisťahovalectva (16%) a zdravia (16%). Zatiaľ čo v jarnej vlne 2023 tému prisťahovalectva považovalo za jednu z najproblémovnejších 8% obyvateľov Slovenska, tak v aktuálnom prieskume to bol dvojnásobok (16%). Jej nárast môžeme pripísať predovšetkým tematizácii tejto oblasti v predvolebnej kampani pred parlamentnými voľbami na konci septembra 2023. V EÚ27 je téma prisťahovalectva vnímaná ako druhá najproblémovjšia (20%).

3 Spokojnosť s fungovaním demokracie na Slovensku

Väčšina obyvateľov je nespokojná s tým, ako funguje demokracia na Slovensku (59%). Miera nespokojnosti s fungovaním demokracie v krajine sa však od posledného prieskumu EB99 mierne znížila (-5 percentuálnych bodov od jari 2023). Naopak, celková spokojnosť vzrástla na 41% (+5 percentuálnych bodov od jari 2023). Priemer EÚ27 sa z hľadiska spokojnosti pohybuje na úrovni 55% a nespokojnosť na úrovni 44%. Štáty susediace so Slovenskom hodnotia spokojnosť s fungovaním demokracie vo svojich krajinách pozitívnejšie. Spokojnosť s fungovaním demokracie vyjadrilo až 66% Poliakov, 61% Rakúšanov, 53% Čechov a 50% Maďarov.

2 Spokojnosť s fungovaním demokracie na Slovensku

SD18a. Celkovo ste úplne spokojný(á), skôr spokojný(á), nie veľmi spokojný(á) alebo vôbec nie spokojný(á) s tým, ako funguje demokracia v (NAŠEJ KRAJINE)? (%)

ST100 Okt/nov 2023

● Celkovo 'Spokojný(á)' ● Celkovo 'Nespokojný(á)' ● Neviem

II. Vnímanie EÚ

1 Celkový sentiment voči EÚ

Celkový sentiment občanov Slovenska voči EÚ sa mierne zlepšil. Približne dve pätiny (41%) obyvateľov Slovenska vníma EÚ pozitívne (+5 percentuálnych bodov oproti jari 2023/EB99). Neutrálne ju vníma ďalších 35% obyvateľov (+2 percentuálne body oproti EB99). Negatívne vníma EÚ štvrtina (24%) obyvateľov Slovenska (-6 percentuálnych bodov oproti EB 99). (Graf 3)

V porovnaní so Slovenskom je medzi obyvateľmi EÚ27 Únia vnímaná mierne pozitívnejšie (44%, čo je +3 percentuálne body v porovnaní so Slovenskom). Negatívne vníma EÚ 18% jej obyvateľov (-6 percentuálnych bodov v porovnaní so Slovenskom). Podiel neutrálnych odpovedí je v EÚ27 na úrovni 38%.

Štáty susediace so Slovenskom vnímajú EÚ menej pozitívne ako obyvatelia Slovenska, s výnimkou Poliakov. Pozitívne vnímanie EÚ vyjadrilo až 52% Poliakov, 38% Rakúšanov, 37% Maďarov a 31% Čechov.

2 Aktuálne problémy EÚ

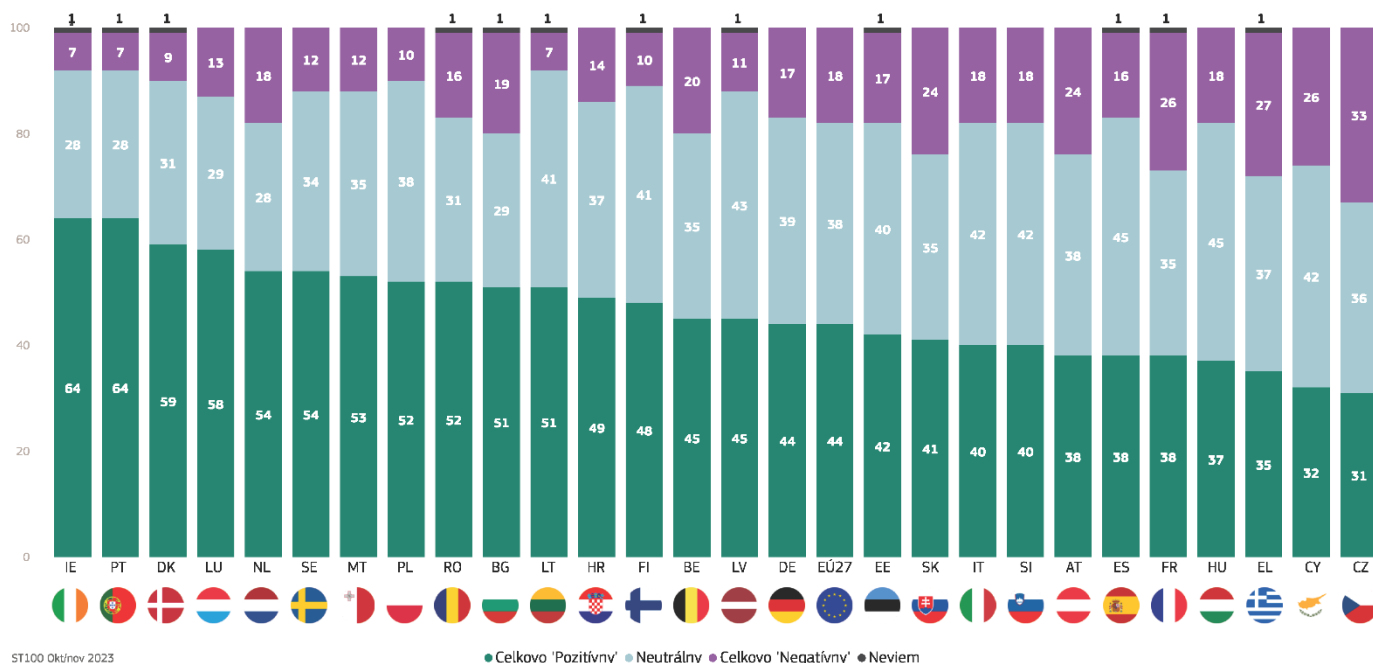
Najzávažnejšie problémy, ktorým dnes čelí EÚ majú podľa obyvateľov Slovenska exogénny charakter, čiže ich pôvod je primárne mimo krajín EÚ. Ako najzásadnejší problém, ktorému dnes čelí EÚ, vnímajú obyvatelia Slovenska vojnu na Ukrajine (36%). V poradí druhý najčastejšie uvádzaný problém je existujúca medzinárodná situácia (28%) a tretím je prisťahovalectvo (27%).

Veľmi podobne je situácia vnímaná aj na úrovni EÚ27. Vojna na Ukrajine je jedným z dvoch najzávažnejších problémov podľa 28% obyvateľov EÚ. Rovnaké zastúpenie má na úrovni EÚ aj problém prisťahovalectva (28%). Medzinárodnú situáciu vníma ako jeden z najväčších problémov štvrtina (24%) obyvateľov EÚ.

Keďže prisťahovalectvo patrí vo viacerých krajinách medzi dva najväčšie problémy, ktorým dnes čelí EÚ, tak sa pozrieme na to, ako obyvatelia vnímajú spoločný európsky azylový systém, či ho schvaľujú alebo sú proti nemu. Na Slovensku je vyššie zastúpenie obyvateľov, ktorí spoločný európsky azylový systém schvaľujú (48%). Oproti jari 2023 dokonca narástol podiel takýchto súhlasných odpovedí zo 41% na 48%. Naopak, proti spoločnému azylovému systému sa vyslovili približne dve pätiny obyvateľov Slovenska (39%), čo je oproti jari 2022 pokles o 5 percentuálnych bodov (zo 44% v EB99 na 39% v EB100). Štáty susediace so Slovenskom vnímajú spoločný európsky azylový systém menej súhlasne, s výnimkou Poliakov. Súhlasné stanovisko so spoločným európskym azylovým systémom vyjadrilo až 55% Poliakov, 47% Rakúšanov (podobne ako na Slovensku), 44% Maďarov a 38% Čechov. Na úrovni EÚ27 spoločný azylový systém schvaľuje 68% obyvateľov (-1 percentuálny bod oproti jari 2023). Naopak proti nemu je 24% (+2 percentuálne body oproti jari 2023).

3 Celkový sentiment voči EÚ

D78. Vo všeobecnosti, aký máte dojem a pocit z EÚ – veľmi pozitívny, skôr pozitívny, neutrálny, skôr negatívny alebo veľmi negatívny? (%)

3 Čo znamená EÚ pre obyvateľov Slovenska

Európska únia pre obyvateľov Slovenska reprezentuje predovšetkým slobodu cestovať, študovať a pracovať kdekoľvek v EÚ. Túto odpoveď vybrali takmer dve tretiny (64%) obyvateľov Slovenska (+4 percentuálne body oproti jari 2023). Na druhom mieste je spoločná mena Euro, ktorá reprezentuje EÚ pre takmer polovicu (46%) obyvateľov Slovenska (rovnako ako na jar 2023). Dve ďalšie asociácie majú negatívny charakter. Pre viac ako tretinu obyvateľov (36%) je EÚ spojená predovšetkým s nedostatočnou kontrolou vonkajších hraníc (+7 percentuálnych bodov oproti jari 2023) a plytvaním peňazí (34%, +6 percentuálnych bodov oproti jari 2023). V poradí ďalšou najčastejšou asociáciou je mier (33%, + 1 percentuálny bod oproti jari 2023). Respondenti mohli vybrať viacero vecí, ktoré pre nich asociuje EÚ. (Graf 4)

Na úrovni EÚ27 sú najčastejšie asociácie s EÚ sloboda cestovať, študovať a pracovať kdekoľvek v EÚ (50%), Euro (32%) a mier (30%), ktoré sú ale menej často zastúpené ako na Slovensku.

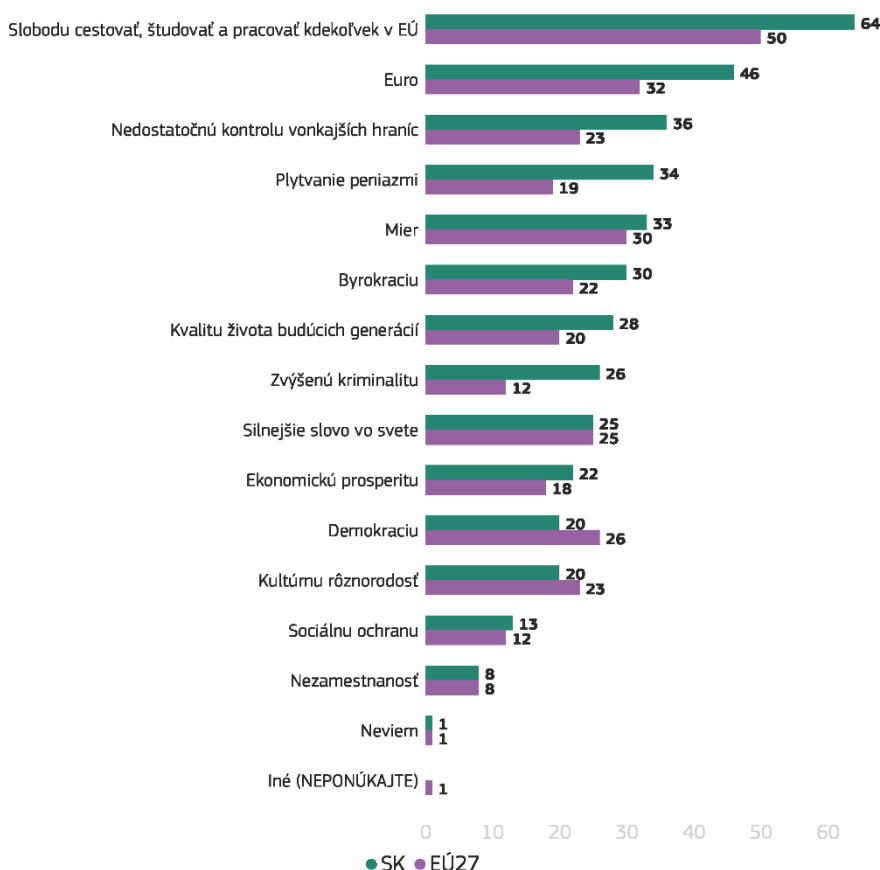
4 Najpozitívnejší výsledok EÚ

To, že sa EÚ obyvateľom Slovenska spája predovšetkým so slobodou cestovať, študovať a pracovať kdekoľvek v EÚ, sa prejavuje aj v odpovediach na otázku, čo vnímajú ako jeden najpozitívnejší výsledok EÚ. Pre najväčšiu časť obyvateľov Slovenska (33%) je najpozitívnejší výsledok EÚ práve voľný pohyb ľudí, tovaru a služieb v EÚ (-2 percentuálne body oproti jari 2023). Na druhom mieste sa umiestnil mier medzi členskými štátmi EÚ, ktorý vybrala takmer štvrtina (23%) obyvateľov (+4 percentuálne body oproti jari 2023). Na treťom mieste je to spoločná mena Euro (11%, -3 percentuálne body oproti jari 2023).

Medzi obyvateľmi EÚ27 je na delenom prvom a druhom mieste mier medzi členskými štátmi EÚ (25%) a voľný pohyb ľudí, tovaru a služieb v EÚ (25%). S výrazným odstupom sa na treťom mieste umiestnilo Euro (9%).

4 Čo znamená EÚ pre obyvateľov Slovenska

QA7. Čo pre vás osobne znamená EÚ? (%)

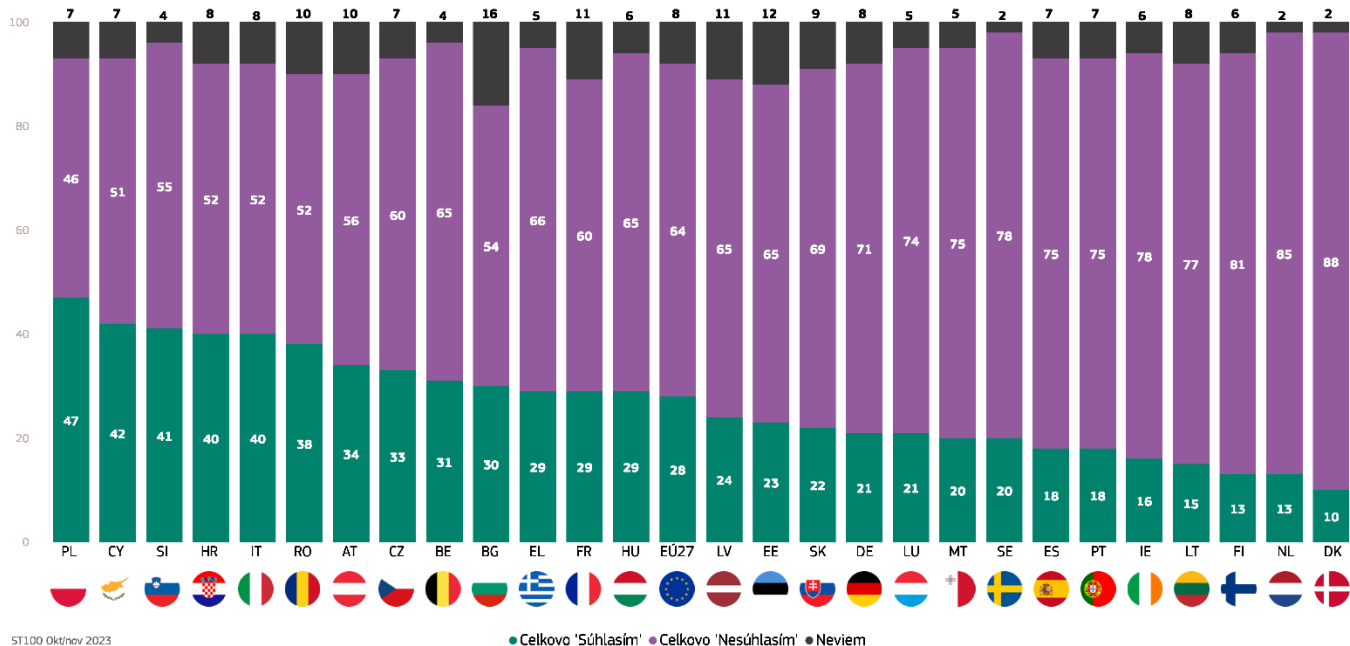
5 Budúcnosť Slovenska v EÚ

Na otázku, či by Slovensko dokázalo lepšie čeliť budúcnosti, ak by bolo mimo EÚ, odpovedala kladne približne pätina (22%) obyvateľov krajiny (-3 percentuálne body oproti jari 2023/EB99). Naopak, s budúcnosťou Slovenska mimo EÚ nesúhlasilo 7 z 10 opýtaných (69%, +4 percentuálne body oproti jari 2023). (Graf 5) Ešte začiatkom roku 2023 (EB98) bol podiel obyvateľov, ktorí nesúhlasili s budúcnosťou Slovenska mimo EÚ len na úrovni 56% (o 13 percentuálnych bodov menej oproti EB100).

Medzi susednými krajinami nachádzame vyššie zastúpenie súhlasných odpovedí ako na Slovensku. V prípade Maďarov je to 29%, Čechov 33%, v prípade Rakúšanov je to 34% a v prípade Poliakov dokonca až 47% obyvateľov tejto krajiny. V EÚ27 má tento názor podporu viac ako štvrtiny obyvateľov (28%), čo je o 2 percentuálne body menej ako na jar 2023.

5 Budúcnosť Slovenska v EÚ

QA11.2. Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s každým z nasledujúcich výrokov?: (NAŠA KRAJINA) by dokázala lepšie čeliť budúcnosti, ak by bola mimo EÚ (%)

III. Dôvera vo vybrané inštitúcie

1 Dôvera v národné inštitúcie

Národná rada SR

Slovensko má po parlamentných voľbách z konca septembra 2023 novo zloženú NR SR. V aktuálnom prieskume jej dôveru vyjadrila viac ako tretina (36%) oslovených (+19 percentuálnych bodov v porovnaní s jarou 2023/EB99). Dôvera v túto inštitúciu sa tak na Slovensku priblížila priemeru štátov EÚ27 (39%). Naopak viac ako polovica (55%) obyvateľov nedôveruje NR SR (-20 percentuálnych bodov v porovnaní s jarou 2023).

V porovnaní so susednými krajinami má parlament na Slovensku nižšiu dôveru ako v Rakúsku (54%) a v Maďarsku (44%), a naopak vyššiu dôveru ako je dôvera v Poľsku (33%) a v Českej republike (28%).

Vláda SR

Podobne má Slovensko po parlamentných voľbách aj novú vládu. Vývoj dôvery vo vládu SR kopíruje vývoj dôvery občanov v parlament. Nová vláda R. Fica má dôveru 37% obyvateľov krajiny (+18 percentuálnych bodov oproti jari 2023/EB99). Dôvera v národnú vládu je v členských štátoch Európskej únie v priemere na úrovni 36%.

V porovnaní so susednými krajinami má vláda na Slovensku nižšiu dôveru ako v Rakúsku (47%) a v Maďarsku (42%), a naopak vyššiu dôveru ako je dôvera v Poľsku (34%) a v Českej republike (27%).

2 Dôvera v inštitúcie EÚ

Európska únia

Aj dôvera v EÚ zaznamenala v aktuálnom prieskume nárast (+4 percentuálne body v porovnaní s jarou 2023/EB99). Aktuálne EÚ na Slovensku dôveruje 48% jej obyvateľov. (Graf 6) Začiatkom roka 2023 (EB98) EÚ dôverovalo len 37% obyvateľov Slovenska. Priemer EÚ27 sa pohybuje na úrovni 47%. V okolitých krajinách je dôvera v EÚ nasledovná: v Poľsku 53% a v Maďarsku 49%, v Rakúsku 46% a v Českej republike 38%.

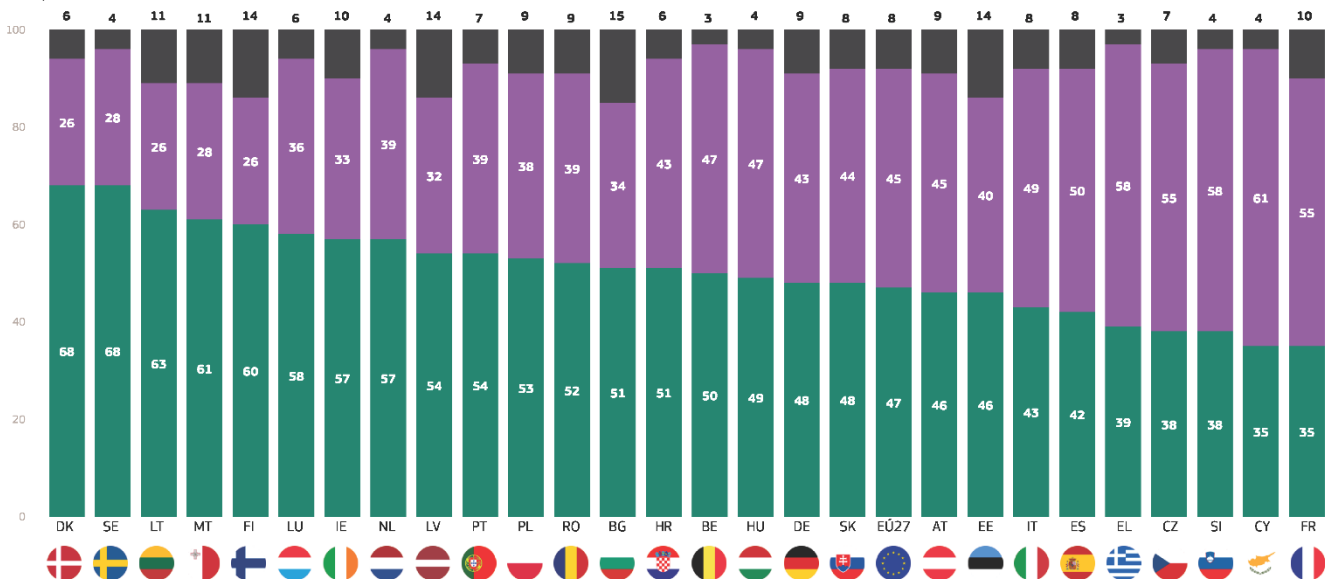
Európsky parlament a Európska komisia

Európskemu parlamentu dôveruje 51% opýtaných občanov Slovenska, čo je na úrovni priemeru EÚ27 (49%). Dôvera voči Európskej komisii je na úrovni 42% a v porovnaní s európskym priemerom je len o štyri percentuálne body nižšia ako v EÚ27 (46%). Dôvera v Európske orgány vo všeobecnosti súvisí s deklarovanou znalosťou fungovania EÚ, čo znamená, že ľudia, ktorí tvrdia, že vedia ako EÚ funguje, prípadne sa cítia byť informovaní o európskych otázkach, vykazujú obvykle vyššiu mieru dôvery k jej inštitúciám.

V porovnaní s okolitými krajinami má Slovensko v aktuálnom prieskume porovnateľnú mieru dôvery voči EP ako Maďarsko (53%), Poľsko (53%) aj Rakúsko (48%). Dôvera Čechov voči EP (39%) je nižšia ako na Slovensku. Pokiaľ ide o dôveru voči EK, tak Poľsko (54%), Maďarsko (52%) a aj Rakúsko (46%) má vyššiu dôveru, naopak v Česku je dôvera voči EK (33%) nižšia ako na Slovensku. Z porovnania s jarnou vlnou prieskumu v roku 2023 (EB99) vyplýva, že dôvera slovenských občanov sa zvýšila tak voči Európskemu parlamentu (+12 percentuálnych bodov), ako aj Európskej komisii (+4 percentuálne body).

6 Dôvera k EÚ

QA6.4. Do akej miery dôverujete niektorým inštitúciám? Ku každej z nasledujúcich inštitúcií mi, prosím, povedzte, či jej skôr dôverujete alebo skôr nedôverujete.:
Európska únia (%)

IV. Ruská invázia na Ukrajine

1 Spokojnosť s reakciou EÚ a vlády SR na ruskú inváziu na Ukrajinu

Celkovo 51% obyvateľov Slovenska vyjadrilo spokojnosť s tým, ako EÚ zareagovala na ruskú inváziu na Ukrajinu, čo je mierne viac ako tomu bolo na jar 2023 (+4 percentuálne body oproti EB99). Od začiatku roka 2023 však celková spokojnosť s reakciou EÚ na inváziu na Ukrajinu vzrástla až o 12 percentuálnych bodov (39% v EB98). Celková spokojnosť je v členských štátoch Európskej únie v priemere na mierne vyššej úrovni 57% (+1 percentuálny bod oproti jari 2023/EB99).

Spokojnosť s reakciou slovenskej vlády na ruskú inváziu na Ukrajinu vyjadrila takmer polovica (48%) obyvateľov Slovenska (+8 percentuálnych bodov oproti jari 2023). Nespokojnosť vyjadrilo 47% obyvateľov krajiny (-7 percentuálnych bodov oproti jari 2023). Túto zmenu však treba vnímať aj v kontexte zmeny vlády na Slovensku, ktorá má odmietavý postoj v otázke vojenskej podpory Ukrajiny, na rozdiel od predchádzajúcej vlády. Slovenská spoločnosť je tak v tejto otázke rozdelená na dve rovnako početné časti.

Obyvatelia Poľska (70%) a Maďarska (57%) vyjadrili vyššiu mieru spokojnosti s reakciou vlastnej vlády na ruskú inváziu na Ukrajinu. V prípade obyvateľov Rakúska (49%) a Česka (45%) je spokojnosť približne na úrovni Slovenska.

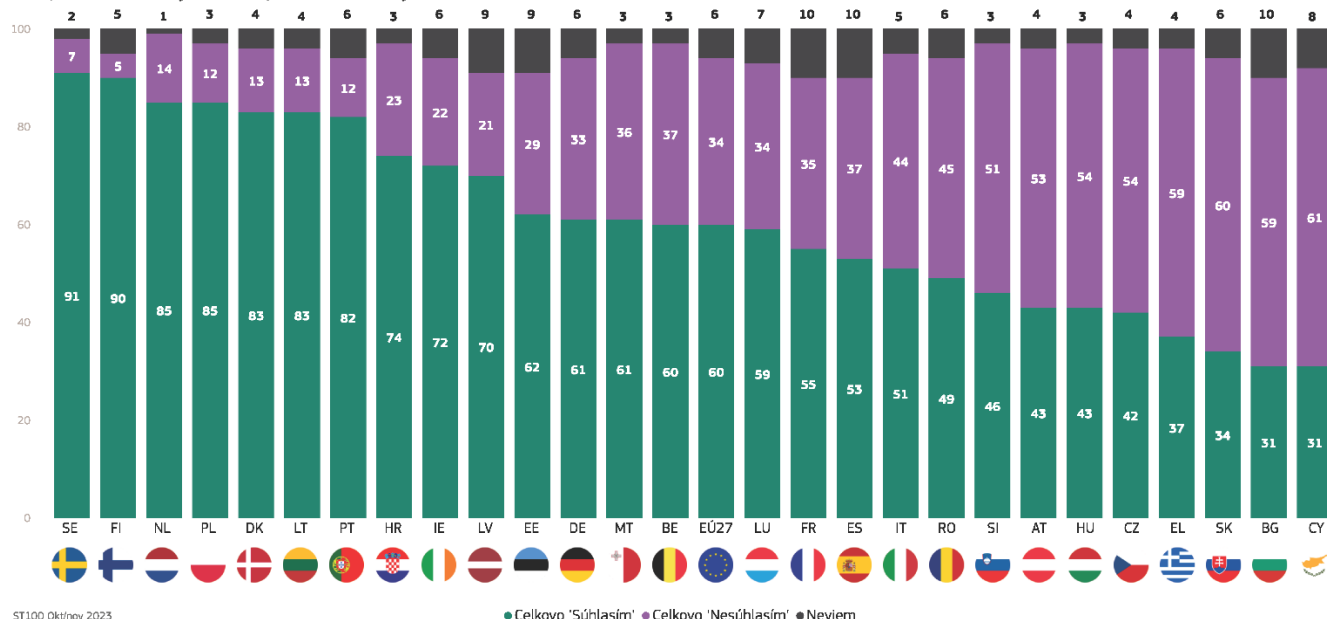
2 Súhlas s tým, že EÚ financuje nákup a dodávky vojenského vybavenia na Ukrajinu

Celkovo 34% obyvateľov Slovenska súhlasí s tým, že EÚ financuje a dodáva vojenské vybavenie na Ukrajinu, čo je menej ako tomu bolo na jar 2023 (-3 percentuálne body oproti EB99). Nesúhlas vyjadrilo celkovo 60% obyvateľov Slovenska (+3 percentuálne body oproti EB99). V členských štátoch Európskej únie sa súhlas pohybuje v priemere na úrovni 60% (-4 percentuálne body oproti jari 2023/EB99). (Graf 7)

Obyvatelia štátov susediacich so Slovenskom vyjadrili vyššiu mieru súhlasu s financovaním a dodávkami vojenského vybavenia na Ukrajinu ako obyvatelia Slovenska. Konkrétne, v prípade Poľska vyjadrilo súhlas až 85% obyvateľov, v prípade Maďarska 43% a to napriek tomu, že oficiálne stanovisko maďarskej vlády v tejto otázke je negatívne, v prípade Rakúska rovnako 43% a v prípade Česka 42%. Práve Česká republika zaznamenala od jari 2023 v tejto otázke najvyšší pokles v miere súhlasu o 12 percentuálnych bodov (54% na jar 2023/EB99).

7 Súhlas s tým, že EÚ financuje nákup a dodávky vojenského vybavenia na Ukrajinu

QD2.3. EÚ prijala celý rad opatrení v reakcii na ruskú inváziu na Ukrajinu. Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s jednotlivými prijatými opatreniami?: Financovanie nákupu a dodávok vojenského vybavenia na Ukrajinu (%)

V. Informovanosť o EÚ a médiá

1 Informovanosť o európskych záležitostiach

Väčšina obyvateľov Slovenska si myslí, že obyvatelia našej krajiny nie sú dobre informovaní o európskych záležitostiach. Myslí si to 55% obyvateľov Slovenska (rovnako ako na jar 2023/EB99). Opačný názor, teda že obyvatelia na Slovensku sú dobre informovaní o európskych záležitostiach, zastáva 41% opýtaných (+1 percentuálny bod oproti jari 2023). Ľudia na Slovensku sú však v tejto otázke optimistickejší oproti priemeru EÚ27. Podiel tých, ktorí hovoria o dobrej informovanosti, je u nás vyšší až o 19 percentuálnych bodov v porovnaní s priemerom EÚ27 (36% EÚ27 vs 55% SK).

Mieru vlastnej subjektívnej informovanosti o európskych záležitostiach vnímajú ľudia na Slovensku mierne kritickejšie, ako celkovú mieru informovanosti ľudí na Slovensku, o ktorej sme písali vyššie. Necelá polovica (48%) obyvateľov Slovenska si myslí, že sú dobre informovaní o európskych záležitostiach (+2 percentuálne body oproti EÚ27). Naopak 51% si myslí, že nemajú dostatok informácií (-2 percentuálne body v porovnaní s EÚ27). (Graf 8)

Obyvatelia Slovenska najčastejšie využívajú pri hľadaní informácií o Európskej únii, jej politike, o jej inštitúciách na jednej strane tradičné médiá ako televíziu, rozhlas a písaný text (49%) a na druhej strane rozhovory s príbuznými, priateľmi, kolegami (42%). Ďalšími zdrojmi takýchto informácií sú informačné internetové stránky (29%), online sociálne siete (23%) a internetové stránky inštitúcií a oficiálne stránky (19%). Necelá pätina (17%) obyvateľov Slovenska uviedla, že nikdy nehľadávajú takéto informácie, nezaujímajú ich to.

Oproti priemeru EÚ27 sú u nás podstatne častejším zdrojom takýchto informácií rozhovory s príbuznými, priateľmi, kolegami (o 13 percentuálnych bodov na Slovensku viac ako je priemer EÚ27).

2 Vnímanie slovenských médií

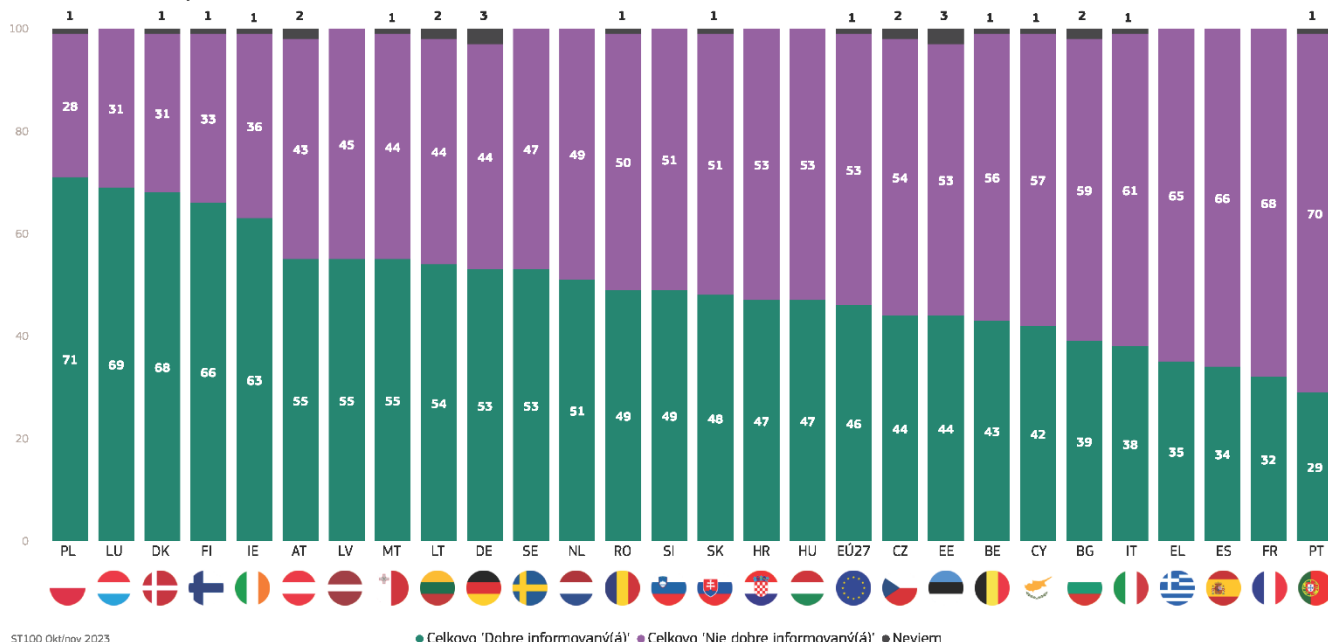
Slovenská verejnosť je rozdelená v názore na to, či slovenské médiá poskytujú dôveryhodné informácie. Nadpolovičná časť opýtaných (54%) si myslí, že je tomu tak (+12 percentuálnych bodov v porovnaní s jarou 2022). Naopak dve pätiny (41%) sú opačného názoru a nesúhlasia s tvrdením, že slovenské médiá poskytujú dôveryhodné informácie (-11 percentuálnych bodov v porovnaní s jarou 2023). V EÚ 27 je pomer dôverujúcich a nedôverujúcich 60% ku 35%.

Miernu väčšinu slovenskej verejnosti tiež nesúhlasí s tvrdením, že slovenské médiá poskytujú informácie, ktoré nepodliehajú politickému ani obchodnému tlaku. Je o tom presvedčených 54% opýtaných (-3 percentuálne body oproti jari 2023). Je to veľmi podobné percento respondentov ako je priemer za EÚ27 (49%). Ak sa pozrieme špecificky na verejnoprávne médiá, tak aj tam je situácia podobná. Aj v tomto prípade polovica (51%) obyvateľov nesúhlasí s tvrdením, že slovenské verejnoprávne médiá nepodliehajú politickému tlaku, čo je obdobné ako v EÚ27 (51%).

Na druhej strane až takmer tri štvrtiny (73%) obyvateľov súhlasia s tým, že slovenské médiá poskytujú rôzne pohľady a názory (+7 percentuálnych bodov oproti jari 2023).

8 Informovanosť o európskych záležitostiach

QE2. A celkovo, do akej miery si myslíte, že ste dobre alebo zle informovaný(á) o európskych záležitostiach? (%)

Záver

Hodnotenie aktuálnej situácie na Slovensku už bolo zisťované v kontexte nástupu novej vlády R. Fica, a to viacerými indikátormi. Všetky ukazujú, že slovenská verejnosť vidí celkovú aktuálnu situáciu kriticky (64% negatívnych hodnotení). Podiel negatívnych hodnotení sa však oproti predchádzajúcemu výskumu znížil (-10 percentuálnych bodov). Na druhej strane kritické vnímanie ekonomickej situácie zaostáva za celkovým hodnotením aktuálnej situácie v krajine. Oproti iným krajinám v regióne Slovensko ostáva kritickejšie.

Negatívne vnímanie situácie na makroúrovni krajiny nekorešponduje s vnímaním na mikroúrovni domácností. Až takmer dve tretiny (63%) obyvateľov hodnotia aktuálnu finančnú situáciu svojej domácnosti ako dobrú (+7 percentuálnych bodov od jari 2023). Ako zlú ju vníma tretina obyvateľov. Aj napriek tomu, Slovensko zaostáva za priemernými hodnotami v EÚ27.

Sociálna nespokojnosť sa odráža aj vo vnímaní najpálčivejších problémov: za najzásadnejší problém verejnosť považuje rastúce ceny, infláciu a životné náklady. V porovnaní s jarnou vlnou 2023 páľivosť tohto problému však poklesla (-11 percentuálnych bodov oproti EB99). Na druhom mieste rebríčka naliehavých problémov je ekonomická situácia na Slovensku a na treťom problémy migrácie/prisťahovalectva a zdravia.

K celkovému obrazu hodnotenia situácie patrí aj spokojnosť s fungovaním demokracie – nespokojných je viac ako spokojných, ale i tu vidíme mierne pozitívny posun.

Isté zlepšenie výskum zaznamenal aj v prípade vnímania EÚ – podiel celkového pozitívneho sentimentu vzrástol o 5 percentuálnych bodov. Slovensko sa tak priblížilo priemeru EÚ27 a naopak vzdialilo od skeptickejších krajín ako napr. Maďarsko, Rakúsko, Česká republika.

Ako hlavný problém, ktorému dnes EÚ čelí, obyvatelia Slovenska vnímajú predovšetkým dramatické udalosti mimo jej hraníc – vojna na Ukrajine, nasleduje celková medzinárodná situácia a migrácia.

Vnímané výhody z členstva Slovenska v EÚ ostávajú stabilné – sloboda cestovať, študovať a pracovať kdekoľvek v EÚ, ďalej spoločná mena Euro. Na strane negatív je to predovšetkým nedostatočná kontrola vonkajších hraníc.

Vo vnímaní slovenskej verejnosti sa vo vzťahu k EÚ častejšie objavuje hodnota „mieru“ ako najčastejšie uvádzaná hodnota reprezentujúca EÚ (41%; +5 percentuálnych bodov oproti jari 2023). Posilnilo sa aj vnímanie ľudských práv, demokracie a právneho štátu. Tento trend je dôležitý a treba ho posilňovať. Aj budúcnosť Slovenska v EÚ má silnejúcu podporu.

Výskum sledoval dôveru v národné i európske inštitúcie. Po voľbách stúpla dôvera k NR SR (dôveru jej vyjadrila viac ako tretina (36%) oslovených, čo je nárast +19 percentuálnych

bodov v porovnaní s jarou 2023/EB99). Vývoj dôvery k vláde SR kopíruje vývoj dôvery občanov v parlament. Nová vláda R. Fica má dôveru 37% obyvateľov krajiny (+18 percentuálnych bodov oproti jari 2023/EB99).

Čo sa týka dôvery v inštitúcie EÚ tiež vidíme istý nárast – aktuálne EÚ dôveruje 48% verejnosti, Európskemu parlamentu dôveruje 51% opýtaných občanov Slovenska, čo je na úrovni priemeru EÚ27 (49%); Európskej komisii 42%. Dôvera v inštitúcie EÚ súvisí s deklarovanou znalosťou jej fungovania, čo znamená, že ľudia, ktorí vedia ako EÚ funguje, prípadne sa cítia byť informovaní o európskych otázkach, vykazujú obvykle vyššiu mieru dôvery k jej inštitúciám.

Polovica ľudí na Slovensku vyjadrila spokojnosť s tým, ako EÚ zareagovala na ruskú inváziu na Ukrajine, čo je mierne viac ako tomu bolo na jar 2023 (+4 percentuálne body oproti EB99). Od začiatku roka 2023 však celková spokojnosť s reakciou EÚ na inváziu na Ukrajine vzrástla až o 12 percentuálnych bodov (39% v EB98). Celková spokojnosť je v členských štátoch Európskej únie v priemere na mierne vyššej úrovni (57%). Spokojnosť s reakciou slovenskej vlády vyjadrila takmer polovica (48%) obyvateľov Slovenska (+8 percentuálnych bodov oproti jari 2023), nespokojnosť 47% (-7 percentuálnych bodov oproti jari 2023). Tento posun treba vnímať aj v kontexte zmeny vlády na Slovensku, ktorá má odmietavý postoj v otázke vojenskej podpory Ukrajiny. Slovenská spoločnosť ostáva v tejto otázke polarizovaná a rozdelená na dve rovnaké časti. Slovensko v týchto ukazovateľoch zaostáva za Poľskom a aj Maďarskom, ide však pravdepodobne o obsahovo iné postoje daných politických reprezentácií.

Väčšina nesúhlasí s tým, že EÚ financuje a dodáva vojenské vybavenie na Ukrajinu. Obyvatelia susedných krajín, najmä Poľska, vyjadrili vyššiu mieru súhlasu s financovaním a dodávkami vojenského vybavenia na Ukrajinu.

V otázke informovanosti prevláda názor, že obyvatelia našej krajiny nie sú dobre informovaní o európskych záležitostiach. Mieru vlastnej subjektívnej informovanosti o európskych záležitostiach vnímajú ľudia na Slovensku mierne kritickejšie, ako celkovú mieru informovanosti iných. Ako zdroj informácií o EÚ verejnosť najčastejšie uvádza tradičné médiá ako televíziu, rozhlas a písaný text, nasledujú neformálne zdroje – rozhovory s príbuznými, priateľmi, kolegami, na tretej priečke sú to internetové stránky a ďalej online sociálne siete.

Slovenská verejnosť je rozdelená v názore na to, či slovenské médiá poskytujú dôveryhodné informácie – viac ako polovica si myslí, že áno, 41% je opačného názoru. Mierne väčšina slovenskej verejnosti tiež nesúhlasí s tvrdením, že slovenské médiá poskytujú informácie, ktoré nepodliehajú politickému ani obchodnému tlaku – 54% – čo je podobné percento ako je priemer za EÚ27.

